

Reconstrucție și modele ale dezvoltării economice. Viața cotidiană - de la dramele războiului la prosperitate

Schița lecției

1. Reconstrucția economică
2. Modele economice
3. Evoluții economice
4. Viața cotidiană

Reconstrucția economică

- a fost principală problemă cu care s-au confruntat statele abia ieșite din al Doilea Război Mondial
- obiective:
 - revenirea la producția de bunuri
 - relansarea comerțului
 - consolidarea monedelor naționale
 - stoparea creșterii prețurilor
 - eforturi de achitare a datoriilor sau a despăgubirilor de război

Modele economice

- modelul economic capitalist
 - se puna accent pe competitivitate
 - oamenii erau încurajați să aibă afacere
 - proprietatea privată era pilonul acestui sistem economic
 - prețurile erau stabilite în funcție de cerere și ofertă

- productivitatea era mare
- nivelul de trai era ridicat
- modelul economic comunist
 - a fost impus de URSS statelor din Europa de Est
 - întreaga viață economică trebuia să fie pusă sub controlul statului
 - nu exista inițiativă particulară
 - economia era centralizată
 - proprietatea era comună
 - agricultura și industria erau proprietatea statului
 - statul stabilea ce să se producă, în ce cantități și la ce preț
 - nu exista șomaj, deoarece statul oferea locuri de muncă tuturor cetățenilor săi
 - productivitatea era mică
 - nivelul de trai era scăzut

Evoluții economice

- 1948-1951: SUA au sprijinit refacerea statelor europene afectate de război prin lansarea planului Marshall
 - planul Marshall poartă numele secretarului de stat american, generalul George Marshall
 - prin planul Marshall, SUA au oferit un ajutor economic nerambursabil în valoare de aproximativ 13 miliarde de dolari pentru 17 state europene
 - prin acest plan, SUA au urmărit să stopeze expansiunea comunismului
 - ajutorul a fost oferit și statelor comuniste, însă acestea le-au refuzat la presiunile Moscovei
- 1949: ca răspuns la planul Marshall, URSS a creat Consiliul de Ajutor Economic Reciproc (CAER)
 - CAER avea sediul la Moscova
 - prin CAER au fost organizate economiile comuniste după modelul sovietic
 - CAER promova comerțul și cooperarea economic între statele comuniste

- prin CAER, economiile statelor comuniste erau subordonate intereselor URSS-ului
- în a doua jumătate a secolului al XX-lea, economia mondială s-a dezvoltat rapid
 - au fost înregistrate progrese în industria computerelor, robotica industrială și industria automobilistică
 - progresul tehnic a influențat expansiunea serviciilor
 - s-au înregistrat progrese și în agricultură, practicându-se la scară largă o agricultură intensivă
 - a crescut interdependența dintre economiile statelor lumii (globalizarea economică) -> au apărut companiile multinaționale
 - evoluțiile economice au fost întrerupte de crizele petrolului din anii 1973-1974 și 1978-1979

Viața cotidiană

- în timpul războiului, populația civilă era supusă unui regim de austeritate
 - erau confiscate sau raționalizate unele bunuri (combustibil, lemn, haine) sau alimente (carne, zahăr, pâine)
 - măsurile au fost necesare pentru a putea alocă mai multe resurse armatei
- noile schimbări teritoriale au avut ca efect plecarea locuitorilor de origine etnică în țările de baștină (exemplu: germanii din Polonia și Cehoslovacia au plecat în cele două state germane)
- după terminarea conflictului s-a făcut trecerea de la economia de război la economia de pace
 - fabricile au trecut de la producția de tancuri, obuze și mitraliere la producția de televizoare, mașini și bunuri de larg consum
 - treptat, țările au trecut de la etapa de reconstrucție la cea de stabilitate, creștere sau prosperitate
 - a apărut societatea de consum
 - a avut loc o creștere semnificativă a populației ("Baby Boom")
- în țările comuniste au fost îngrădite drepturile și libertățile omului, viața acestuia fiind marcată de controlul statului